

ಮುಕುಂದ ಜೋಷಿ

ಮರಾಠಿ, ಹಿಂದೀ ಹಾಗೂ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳ ನಡುವಿನ ಕೊಂಡಿಯಾಗಿ ಗಮನಾರ್ಹ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದವರು ಸಂವೇದನಾಶೀಲ ಲೇಖಕ, ಅನುವಾದಕ ಮುಕುಂದ ಜೋಷಿ. ಅವರು ಹುಟ್ಟಿದ್ದು ಬಾಗಲಕೋಟೆ ಜಿಲ್ಲೆಯ ತೇರದಾಳದಲ್ಲಿ. ತಂದೆ ವೆಂ.ಲ. ಜೋಷಿ. ಅವರೂ ಬಹುಭಾಷಾ ಪಂಡಿತರು ಹಾಗೂ ಸಾಹಿತಿ.

ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೀ ಎಂ.ಎ. ಪಡೆದ ಬಳಿಕ ಅವರು ಮುಂಬೈನ ರುಯಿಯಾ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಹಿಂದೀ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿ ನಿವೃತ್ತರಾಗಿದ್ದರು.

ಶ್ರೀರಂಗರ 'ಕತ್ತಲು ಬೆಳಕು' ನಾಟಕವನ್ನು ಹಿಂದೀ ಭಾಷೆಗೆ ಅನುವಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದೀ, ಮರಾಠಿ, ಗುಜರಾತಿ ಕವಿತೆಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ, ಕನ್ನಡದ ಅನೇಕ ಉತ್ತಮ ಕವಿತೆಗಳನ್ನು ಹಿಂದೀ ಭಾಷೆಗೆ ಅನುವಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದೀ ಭಾಷೆಯ ನಾಟಕಕಾರ ಮೋಹನ್ ರಾಕೇಶ್, ಕತೆಗಾರ ನಿರ್ಮಲ್ ವರ್ಮಾ, ಆಜ್ಞೇಯ ಹಾಗೂ ಮರಾಠಿ ಕವಿ ಗ್ರೇಸ್ ಇವರೆಲ್ಲರ ಬಗ್ಗೆ ರಸಾರ್ಥರವಾಗಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಬಲ್ಲವರಾಗಿದ್ದರು.

ಕನ್ನಡ, ಮರಾಠಿ, ಹಿಂದೀ, ಉರ್ದು, ಗುಜರಾತಿ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಣತಿ ಹೊಂದಿದ್ದ ಜೋಷಿ ಅವರದು ಕವಿತೆಗಳ ಅನುವಾದದಲ್ಲಿ ಬಹುದೊಡ್ಡ ಹೆಸರು. ಅವರ ಪ್ರಮುಖ ಅನುವಾದಿತ ಹಿಂದೀ ಕೃತಿ 'ದೀರ್ಘಾ'. ಕನ್ನಡದ 78 ಕವಿತೆಗಳ ಹಿಂದೀ ಅನುವಾದ ಈ ಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿದೆ.

'ನಿರುತ್ತರ' ಅವರ ಕಾದಂಬರಿ. 'ಒಂದು ಸಂಜೆ ಬೆಳಗಾದಾಗ' ಅವರ ಕಥಾಸಂಗ್ರಹ. ಇದರಲ್ಲಿರುವ ಹತ್ತು ಕತೆಗಳಲ್ಲಿ 'ಮಂಜು' ಸಹ ಒಂದು. ಈ ಕಥಾಸಂಗ್ರಹವನ್ನು 'ಎಕ್ಸ್ ಶಾಮ್ ಜಬ್ ಸುಬ: ಆಯ್' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ತಾವೇ ಹಿಂದೀ ಭಾಷೆಗೆ ಅನುವಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಮುಕುಂದ ಜೋಷಿ ಅವರು ಅನುವಾದಿಸಿದ ಹಿಂದೀ ಕವಿ ವಿಜಯಕುಮಾರರ ಕವಿತೆಗಳ ಅನುವಾದಿತ ಸಂಕಲನ 'ಈ ರಾತ್ರಿಗಳ ಜೊತೆ ನಮಗೆ ಪ್ರೀತಿ ಯಾಕಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಇತರ ಕವಿತೆಗಳು' ಅವರ ನಿಧನದ ಬಳಿಕ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡಿದೆ.

ಕಸಾರಾ, ಮುಂಬಯಿ ಲೋಕಲ್ ಗಾಡಿಯ ಕೊನೆಯ ಸ್ಟೇಶನ್, ಬೆಂಗಳೂರು ಬಿಟ್ಟು ಖರ್ಡಿಗ್ ಹೇಗೆ ಬಂದು ಸೇರಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಅನ್ನುವುದನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಗೊಡ್ಡ ವಿಷಯವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಯಾಕೆಂದರೆ ಯಾರೂ ಇವನು ಭೇಟಿಯಾದಾಗ ಕೇಳಿರಲೇ ಇಲ್ಲ. ಕೇಳಿದರೆ ಎಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲೇ ಬಂದು ಇದ್ದು ಬಿಡುತ್ತಾನೋ ಎನ್ನುವ ಶಂಕೆಯಿಂದ.

ರತ್ನಾಕರ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ವಸಂತ ಇವನಿಗಿಂತ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಕ್ಲಾಸು ಮುಂದಿದ್ದ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ವಸಂತನ ಬಗ್ಗೆಯೇ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಇವನಿಗೆ ಈಗಲೂ ನೆನಪು. ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಲ್ಲಿಯಂತೂ ಅಪ್ರತಿಮ ಅನ್ನಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ. ಟಿ.ಎಸ್. ಇಲಿಯಟ್‌ನ ಕವಿತೆಗಳಲ್ಲಿ ಅರ್ಥಕ್ಕರ್ಥ ಬಾಯಿಪಾಠ ಅವನಿಗೆ. ('ವೇಸ್ಪಲ್ಯಾಂಡ್' ಅವನ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಿಯ ಪುಸ್ತಕ) ಬರೇ ಬಾಯಿಪಾಠ ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಅವುಗಳ ಅರ್ಥ ವಿವರಣೆ ಕೂಡ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದ - ಬಹುಶಃ